

Sygn. akt III UK 161/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 grudnia 2017 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 28 kwietnia 2017 r. zmieniającego negatywną decyzję emerytalną z dnia 28 czerwca 2016 r. i przyznającego wnioskodawcy B. B. prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego, ale nie wcześniej niż od dnia 1 czerwca 2016 r. oraz oddalającego odwołanie w pozostałym zakresie.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca (ur. 4 kwietnia 1954 r.) od 7 września 2009 r. do 5 czerwca 2013 r. zatrudniony był na stanowisku operatora koparki w [...] „W.” sp. z o.o. w O., które zostało przejęte przez [...] P. S.A. w W. (następstwo prawne). Za ten okres pracodawca wystawił mu „zwykłe” świadectwo pracy. Jednym z rodzajów działalności prowadzonej przez ten zakład był wynajem

pracowników wraz ze sprzętem do innych zakładów pracy. W ramach wykonywanych obowiązków pracowniczych wnioskodawca od 24 marca 2011 r. został wraz ze sprzętem, na którym pracował (koparką), oddelegowany do firmy D. należącej do H. S., która świadczyła usługi na rzecz [...] L. S.A. w T.. Zakład ten posiada kopalnię odkrywkową i zajmuje się eksploatacją skały wapiennej oraz produkcją wapna i wyrobów wapienniczych. Termin wykonania tego przedsięwzięcia miał być zrealizowany do 15 maja 2011 r. i polegał na usunięciu nadkładu (rumoszu wapienno - ilastego) w ilości 45.000 m³, a następnie jego transporcie i zwałowaniu w miejscu wyznaczonym przez zleceniodawcę przy użyciu sprzętu specjalistycznego zapewnionego przez zleceniodawcę. Jako operator koparki wnioskodawca pracował przy usunięciu nadkładu i udostępnieniu złoża minerału skalnego (kamienia wapiennego). Koparka ważyła około 40 ton. W całym tym okresie wnioskodawca nie wykonywał innych czynności na innych budowach i innym sprzęcie, ale stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę jako operator koparki w tej kopalni. Na odkrywce w K. wnioskodawca stale pracował od 28 marca 2011 r. do początku czerwca 2013 r. Z dniem 5 czerwca 2013 r. rozwiązał stosunek pracy łączący go z [...] P. S.A. w W.. Następnie do 31 grudnia 2016 r. prowadził działalność gospodarczą, podczas której od 1 czerwca 2016 r. do 11 lipca 2016 r. pobierał zasiłek chorobowy, a od 12 lipca 2016 r. do 8 listopada 2016 r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne i od 10 listopada 2016 r. pobierał zasiłek chorobowy.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż wnioskodawca w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych. Praca na terenie kopalni odkrywkowej, polegająca na usuwaniu nakładu za pomocą 40-tonowej koparki w celu udostępnienia złoża (kamienia wapiennego), niewątpliwie była pracą związaną z urabianiem minerałów skalnych wymienioną w pkt 2 załącznika nr 1 ustawy o emeryturach pomostowych (prace udostępniające lub eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych). Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca w dniu 24 marca 2011 r. zapoznał się z regulaminem współdziałania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pracy w tej kopalni, a od 28 marca 2011 r. przystąpił do wykonywania zamówienia złożonego przez

L. S.A., które polegało na usunięciu nadkładu (rumoszu wapienno - ilastego) w ilości 45.000 m³. Praca wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie była świadczona w warunkach szczególnych, bo pracownik był narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki. Decydującym był charakter pracy, jaką rzeczywiście wykonywał wnioskodawca, a specyficzne warunki pracy panujące przy eksploatacji złóż mineralnych decydowały o zakwalifikowaniu spornego zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych. Praca ta przyczyniała się do szybszego obniżenia wydolności organizmu i była zatrudnieniem w warunkach znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia - a w takich właśnie pracował wnioskodawca. Pozwalało to na ustalenie wnioskodawcy prawa do wnioskowanego świadczenia.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie: 1/ art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. przez orzeczenie co do istoty sprawy w sytuacji, gdy w dacie wydania decyzji wnioskodawca nie nabył prawa do emerytury pomostowej, gdyż pobierał zasiłek chorobowy, 2/ art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. przez niewskazanie daty, w której wnioskodawca spełnił warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej, 3/ art. 4 w związku z art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924) przez niewłaściwą wykładnię i uznanie, że wnioskodawca po dniu 1 września 2009 r. był pracownikiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w sytuacji gdy nie został on zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych na podstawie przepisu art. 38 i art. 50 ustawy, 4/ art. 15 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych przez błędną wykładnię i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia od dnia zakończenia pobierania zasiłku chorobowego, chociaż bezpośrednio po zakończeniu pobierania zasiłku chorobowego wnioskodawca ubezpieczony korzystał ze świadczenia rehabilitacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych, 1/ art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. „wobec konieczności wykładni tego przepisu w zakresie czy orzeczenie ‘co o istoty’ w wyroku sądu zmieniającym decyzję organu rentowego to orzeczenie wyłącznie

przynające prawo do świadczenia bez konieczności wskazania daty nabycia prawa do tego świadczenia, czy też wyrok sądu winien zawierać elementy wskazane przepisem § 33 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412)”, 2/ art. 316 k.p.c. przez wyjaśnienie „czy do wyjątków, na które wskazuje się w judykaturze, w zakresie w jakim można zastosować powyższy przepis w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych należałoby zaliczyć zaprzestanie w trakcie postępowania sądowego pobierania zasiłku chorobowego (świadczenia rehabilitacyjnego) przy ustalaniu prawa do świadczeń, w przypadku których prawo powstaje po zakończeniu pobierania zasiłku chorobowego (świadczenia rehabilitacyjnego) np. prawo do renty, prawo do emerytury pomostowej”, 3/ art. 15 ustawy o emeryturach pomostowych przez „rozstrzygnięcie, czy przepis ten należy interpretować w ten sposób, że jeśli warunki do nabycia emerytury pomostowej zostaną spełnione w okresie pobierania zasiłku chorobowego to niezależnie od tego, że bezpośrednio po tej dacie ubezpieczony pobiera świadczenie rehabilitacyjne prawo do emerytury powstanie dnia następnego po zakończeniu pobierania zasiłku chorobowego, a w przypadku gdy wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej powstaną w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego po zakończeniu pobierania tego świadczenia, czy też prawo do emerytury pomostowej powstanie niezależnie od tego kiedy warunki do emerytury zostaną spełnione dopiero po zakończeniu pobierania świadczeń z tytułu choroby następujących bezpośrednio po sobie”, 4/ art. 4 w związku z art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych przez „rozstrzygnięcie czy w postępowaniu z odwołania o prawo do emerytury pomostowej dopuszczalne jest badanie, czy ubezpieczony jest pracownikiem podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, skoro kwestia podlegania ubezpieczeniu z tego tytułu winna nastąpić decyzją wydaną na skutek postępowania administracyjnego przed organem rentowym prowadzonego z udziałem płatnika składek”. Dlatego wnioś o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawierała usprawiedliwionych podstaw kasacyjnego zaskarżenia. W przedmiotowej sprawie nie zostało zaskarżone ustalenie o zatrudnieniu ubezpieczonego w szczególnych warunkach, które zresztą było oczywiste, skoro wykonywał on szczególnie uciążliwe prace operatora ciężkiej koparki przy pozyskiwaniu minerałów skalnych (kamienia wapiennego). Jedyną kwestią sporną była nieprecyzyjna data przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, co nie powinno stanowić dla skarżącego organu przeszkody w podjęciu wypłaty dopiero po zaprzestaniu pobierania krótkookresowych świadczeń chorobowych lub rehabilitacyjnych. Starał się to wyjaśnić Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wydanego wyroku, że ustalone prawo do emerytury pomostowej przysługuje dopiero od dnia zaprzestania pobierania tych świadczeń (art. 15 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych). W konsekwencji nie było procesowej ani materialnoprawnej potrzeby uchylania zaskarżonych orzeczeń tylko w celu sprecyzowania daty podjęcia wypłaty przyznanej emerytury pomostowej, która została określona w treści wymienionego przepisu prawa materialnego, przeto bezpodstawne i zbędne byłoby uwzględnienie wniosków kasacyjnych skarżącego organu tylko dla skonkretyzowania daty podjęcia wypłaty ustalonej emerytury pomostowej, która wynika z art. 15 ust. 2 ww. ustawy i nie wymaga wykładni Sądu Najwyższego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.